

LISA 2. Uimastitarvitamise vähendamise poliitika valge raamatu tegevuste visioon süsteemide lõikes. Hetkeolukord ja eesmärgid aastani 2018

Selgitus erinevatele värvidele/tähtedele esimeses tabeli tulbas

A	Tegevus olemas ja toimib
B	Tegevus olemas, kuid kvaliteet / kaetus ebapiisav
C	Teenus/tegevus puudub, vajab väljaarendamist

Jrk	Süsteem / vajalikud valdkonna tegevused	Baastase/hetkeseis 2013	Kuhu tuleb liikuda aastaks 2018	Vastutaja/d	Tegevuse seotus valdkondlike arengukavade ega	Tegevuse sisaldumine valdkondlike arengukavade rakendusplaanides	Rahaline ressurss
1.	Pakkumise vähendamine						
A 1.1	Pakkumise vähendamisega seotud institutsioonide omavaheline riigisisene koostöö	Infovahetus oluliste partneriga on operatiivne. Käivad läbirääkimised uute partneritega.	Jätkuv koostöö hoidmine ja arendamine. Suurim tähelepanu on suunatud enim surmavaid üledoose ja muid probleeme põhjustavatele ainetele. Oluliselt on tõhustunud ka alaealistega seotud infovahetus.	SIM	„Rahvastiku tervise arengukava (RTA) 2009-2020“, tulevikus STAK	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.6)	Rahaline ressurss olemas
A 1.2	Rahvusvaheline koostöö	Infovahetus partneritega toimib. Moodustatakse ja osaletakse rahvusvaheliste uurimisrühmade töös.	Jätkuv koostöö hoidmine ja arendamine. Tagatud on paindlik ja probleemipõhine bilateraalne ja multilateraalne koostöö.	SIM	RTA 2009-2020, tulevikus STAK	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede	Rahaline ressurss olemas

						5, tegevus 4.5.6)	
B 1.3	Narkootikumide avastamiseks vajaliku tehnika olemasolu ja töövahendite tagamine (röntgeniseadmed, numbrituvastussüsteemid jne)	Praegu ei ole piisavalt kaasaegseid töövahendeid (narkootikumide avastamiseks ja narkootikumide tarvitamise tuvastamiseks vajalikud seadmed). Vahendite hankimise süsteem vajab samuti muutmist. Kalleid vahendeid planeerib iga amet eraldiseisvalt, mitte koostöös ja ühiste vajaduste kirjeldamisel.	Olemas on optimaalne kogus narkootikumide avastamiseks ja narkojoobe tuvastamiseks vajalikku seadmeid. Pakkumise vähendamise süsteem on koondanud tehnoloogilised vajadused ja teinud ühishankeid, toimub vajaliku tehnika riskasutamise.	SIM	RTA 2009-2020, Tulevikus STAK	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.13)	Vajalik rahaline lisaressurss
B 1.4	Jälitustegevus, kuritegude avastamine	Toimib regulaarne koostöö erinevate õiguskaitseasutuste vahel. Oluliselt suuremat tähelepanu pööratakse ohuhinnangus sedastatud ja enim ühiskonnaohtlikke narkokuritegusid toime panevatele üksikisikutele ja kuritegelikele ühendustele.	Ohuhinnangust lähtuvalt toimuvad sihtsuunitlusega jälitusoperatsioonid enim üledoose põhjustavate narkootikumidega kauplemise tõkestamiseks. Jälitusoperatsioonide mahu suurenemine peab olema vastavuses pakkumise vähendamise süsteemi teiste teoste valmisolekuga selle probleemiga tegelemisel.	SIM	RTA 2009-2020, tulevikus STAK Eesti Turvalisuspoliitika põhisuunad aastani 2015 (TPPS), Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2018.	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.13), tulevikus STAKi rakendusplaan	Vajalik rahaline lisaressurss
B 1.5	Narkovastase võitluse personali tagamine vajalikus mahus	Hetkel on narkovastase võitlusega tegelevat personali vähe ja erinevate ametite panus ei ole kooskõlastatud.	Ametnike arv ja kvalifikatsioonid on ametite vahel horisontaalselt kooskõlastatud ja ametnike	SIM*, JUM, RAM	RTA 2009-2020, tulevikus STAK	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV	Vajalik rahaline lisaressurss

			töötundide arv vastab optimaalseks tunnistatud mahtudele.			valdkond, meede 5, tegevus 4.5.13)	
C 1.6	Siseministeeriumi, Justiitsministeeriumi ja Rahandusministeeriumi ning nende allaastuste ametnike kvalifikatsiooni tõstmise ühiskoolitused	Iga amet teeb eraldi täiendkoolitusi, tihe koostöö Sisekaitseakadeemiaga. Sisekaitseakadeemia narkoväljaõppe maht/kvaliteet ei rahulda vajadusi EMTAs, Politseis, Piirivalves.	Iga-aastased süsteemiülesed teabevahetuse ja koostöö efektiivsemaks muutmise täiendkoolitused Sisekaitseakadeemias (osa võtavad PPA, EMTA, RA, EKEI) Sisekaitseakadeemia narkoväljaõppe maht/kvaliteet rahuldab vajadusi EMTAs, Politseis, Piirivalves.	SIM*, JUM, RAM	Lähenedamine puudub senistes arengukavades, tulevikus STAK	Hetkel ei kajastu üheski rakendusplaanis, tulevikus STAK i rakendusplaan	Vajalik rahaline lisaressurss
B 1.7	Õiguskaitseorganite koostöö ennetus-, haridus ja sotsiaalvaldkonnaga vähendamaks noorte narkotarbijate ja narkokurjategijate riske kuritegelikuks trajektooriks	Koostöö pisteline, sõltub piirkonnast, ametnike võimekusest, KOV toetusest.	Koostöö on süsteemne ja üleriiklik, õiguskaitseorganitel on ühtsed ja tõhusad protseduurireeglid võrgustikutööks sotsiaalvaldkonnaga.	SIM* / SOM / HTM / JUM	RTA 2009-2020, tulevikus ka STAK.	Tegevus sisaldub RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (valdkond I, meede 2, tegevus 1.2.3) tulevikus STAKi rakendusplaan	Vajalik rahaline lisaressurss
A 1.8	Uute psühhoaktiivsete ainete varajase hoiatuse ja kontrolli alla panemise infosüsteemi regulaarne töö.	Infovahetussüsteemile VAHIS on loodud õiguslik alus. Süsteem on aastaid informaaalselt toiminud, kuid uus VAHIS teeb informatsiooni vahetamise efektiivsemaks.	Varajase hoiatuse süsteemile on loodud õiguslik alus, mis reguleerib ametkondadevahelise informatsiooni vahetamist uutest psühhoaktiivsetest ainetest, selle	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.4)	Rahaline ressurss olemas

			informatsiooni kogumist varajase hoiatuse andmebaasi ning informatsioonile ligipääsetavuse õigusi. Riigisisene varajase hoiatuse süsteem rakendatakse hiljemalt 01.01.2014.				
C 1.9	Kriminaalpoliitika mõju hindamine. Vajalik hinnata kriminaalpoliitika (narkokaristused ja kriminaalpoliitika meetmed laiemalt) viimase 15 aasta suundade mõju narkokaubandusele ja narkootikumide tarvitamisele. (2002 dekriminaliseeriti tarvitamine ja väikestes kogustes omamine, hiljem karmistati karistusi narkokaubanduses osalemise eest)	Kriminaalpoliitika mõju narkokaubandusele ja narkootikumide tarvitamisele pole käesoleva hetkeni süstemaatiliselt hinnatud.	On läbi viidud põhjalik mõjude hindamine. Tulemuste põhjal on täpsustatud kriminaalpoliitikat. Vastavalt vajadusele toimub kriminaalpoliitika mõjude hindamine. Esimene hindamine viikase läbi 2014. aastal. Ohuhinnangu koostamine iga-aastaselt.	SIM* / JUST	Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2018, tuleviks STAK	Hetkel ei kajastu üheski rakendusplaanis. Tulevikus STAKi rakendusplaan	Vajalik rahaline lisaressurss

2.	<p>Universaalne ehk esmane ennetus Eesmärk on tugevdada noorte ja üldelanikkonna kaitsetegureid, et aidata paremini kohaneda kodu, kooli, huvihariduse ja karjääri väljakutsetega ning vähendada riskitegureid sõltuvusainete tarvitamiseks. Tagada tuleks vajalikud akadeemilised, sotsiaalsed ja emotsionaalsed oskused ning teave legaalsete ja illegaalsete psühhoaktiivsete ainete kahjulikkuse kohta arenevale ajule. Universaalsel ennetusel on suur ühisosa lastekaitse ja põhihariduse valdkonnaga.</p>						
C 2.1	Universaalse ennetuse süsteemi kontseptsiooni väljatöötamine	Hetkel ei moodusta universaalse ennetuse tegevused ühtset ennetussüsteemi. Tegemist on paljude eraldiseisvate tegevustega, mis võivad osaliselt dubleerida üksteist ja ei saavuta soovitud mõju.	Universaalse ennetuse tegevused moodustavad ühtse ja koordineeritud süsteemi läbi valitsusalade.	SIM, JUM, SOM, HTM ühisvastutus. Peavastutaja selgub 2014. aastal uimastiennet uskomisjoni töö käigus	Laste ja perede arengukava 2012-2020	Tulevikus Laste ja perede arengukava rakendusplaan 2014–2017, meede 1.1	Vajalik rahaline lisaressurss
C 2.2	Turvalist psühhosotsiaalset keskkonda loovate ja sotsiaalseid oskusi arendavate üldharidussüsteemi põhiste sekkumisinstrumentide kokkuleppimine, koordineerimine ja süsteemne rakendamine	Hetkel puuduvad ülevaade ja põhimõtted üldharidussüsteemi põhiste sekkumiste valimiseks, kohandamiseks, hindamiseks ja rakendamiseks (kontseptsioon). Sekkumiste eesmärgiks on luua toetav ja turvaline psühhosotsiaalne õpikeskkond, kujundada riskikäitumise suhtes taunivaid hoiakuid ning õpetada lastele sotsiaalseid oskusi.	Eesti üldharidussüsteemi integreeritakse tõenduspõhised sekkumised. Sekkumiste tulemusel on haridusasutuste psühhosotsiaalne keskkond toetav ja turvaline, laste hoiakud on riskikäitumise suhtes taunivad ning lapsed oskavad oma tervise eest hoolt kanda, riske hinnata ning läbimõeldud otsuseid vastu võtta. Toimub ka tõenduspõhiste programmide rakendamise seire ja hindamine.	HTM	Elukestva õppe strateegia 2014-2020	Tulevikus Elukestva õppe strateegia 2014-2020 rakendusplaan/õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut toetava, õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendava õpikäsitluse rakendamise kõigil haridustasemetel	Vajalik rahaline lisaressurss

						ja –liikides.	
B 2.3	Tõenduspõhised programmid lapsevanematele vanemlike oskuste arendamiseks.	Läbi haridusasutuste pole enamusel lapsevanematel võimalust ennetusliku teave saamiseks ja vanemlike oskuste arendamiseks. Alates 2012. aastast on TAI 33 Eesti koolis viinud läbi pilootprojekti lapsevanemate teadmiste ja oskuste/hoiakute mõjutamiseks uimastite valdkonnas. On ka mõned MTÜd (nt Perekeskus Sina ja Mina), kes projektipõhiselt ja eraklientidele vanemaharidusprogramme pakuvad. Tegevuse kaetus on praegu piiratud.	Lapsevanematel on erinevate teenuste ja meetodite kaudu ligipääs eestikeelsele ja venekeelsele kvaliteetsele, tõenduspõhisele vanemlike oskuste koolitusele. Haridusasutuste (lasteaiad ja põhikool) kaudu saavad lapsevanemad regulaarselt vajalikku ennetusalast teavet.	SOM*	Laste ja perede arengukava 2012-2020	Tulevikus Laste ja perede arengukava rakendusplaan 2014–2017 meede 2.1. ja 2.2	Rahaline ressurss planeeritud EMP finantsmehhanismi vahenditest.
B 2.4	Koolieelsetes lasteasutustes on tõenduspõhised sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste programmid	Koolieelse lasteasutuse õppekava kehtestab neli üldoskuste rühma, milles on eraldi kirjeldatud sotsiaalsed oskused ja enesekohased oskused (õpitudemused leiab nimetatud õppekava §-dest 14 ja 15). Lisaks õppekava olemasolule on TAI viinud läbi lasteadeade õpetajate täienduskoolitusi psühho-sotsiaalse keskkonna kujundamiseks ja sotsiaalsete toimetulekuoskuste õpetamiseks.	Kõigis koolieelsetes lasteasutustes on rakendatud tõenduspõhiseid programme sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste arendamiseks.	HTM	RTA 2009-2020, Elukestva õppe strateegia 2014-2020	Tulevikus Elukestva õppe strateegia 2014-2020 rakendusplaan/õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut toetava, õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendava õpikäsitluse	Vajalik rahaline lisaressurss, osaliselt kaetud projektipõhise rahastusega (KIVA)

		<p>Olemas on ka metoodilised materjalid.</p> <p>Ligi pooltes lasteaedades on rakendunud programm „Kiusamisest vaba lasteaed“ (viide http://kiusamisestvabaks.ee/)</p>				<p>rakendamine kõigil haridustasemetel ja –liikides.</p>	
B 2.5	<p>Kooli- ja klassiruumipõhised tõenduspõhised ennetusprogrammid, mis aitavad lastel kooliga kohaneda alates kooli minekust ning toimivad sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kujundamise kaudu.</p>	<p>Praegu puuduvad koolisüsteemis üleriiklikult toimivad tõenduspõhised programmid. 2013/2014 õppeaastal piloteeritakse kõikides maakondades ühes koolis programmi „Kiusamisest vaba kool“, mille tõhusust hindab TLÜ. Samuti rakendub 2013. aastal pilootprojektina tõenduspõhise kiusamisvaba kooli ehk KiVa programm.</p>	<p>Eesti koolisüsteemis on rakendatud vähemalt üks üleriiklikult toimiv kulutulus tõenduspõhine programm, mis on koolide tavapraktika osa (nt KIVA, „Kiusamisest vaba kool“ lasteaia jätkuprogramm).</p>	HTM	<p>Elukestva õppe strateegia 2014-2020</p>	<p>Tulevikus Elukestva õppe strateegia 2014-2020 rakendusplaan/õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut toetava, õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendava õpikäsitluse rakendamine kõigil haridustasemetel ja –liikides.</p>	<p>Vajalik rahaline lisaressurss. Rahaline ressurss planeeritud taotleda EMP ja Norra finantsmehhanismide riskilaste ja –noorte programmist.</p>
B 2.6	<p>Üldhariduskoolides pakutav riikliku õppekava põhine uimastiennetusõpe</p>	<p>Alates 2011. a on RÕK inimeseõpetuse aina kohustuslik igas kooliastmes. Tegelik rakendamine pole</p>	<p>RÕKi on rakendatud täies mahus koos uuendatud õppematerjaliga.</p>	HTM	<p>Elukestva õppe strateegia 2014-2020</p>	<p>Tulevikus Elukestva õppe strateegia 2014-2020</p>	<p>Vajalik rahaline lisaressurss</p>

	sotsiaalsete eluuskuste kujundamiseks	täielikult toiminud. Aastatel 2001_2004 töötati välja ka nii eesti- kui venekeelsed tavakoolide õpetajatele sotsiaalsete toimetulekuuskuste põhised uimastiennetuse õpetajaraamatud. Koolidel on olemas ka 2012. aastal välja antud narkootikumide teemaline õppefilm „Mõtteinäe“.	2013-2014 uuendatakse planeeritud sotsiaalsete toimetulekuuskuste õpetajaraamatut. Inimeseõpetuse õpetajatele on läbi viidud baaskoolitus/täiendkoolitus.			rakendusplaan/õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut toetava, õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendava õpikäsitluse rakendamine kõigil haridustasemetel ja –liikides.	
B 2.7	Võimaluste suurendamine noorte loovuse arendamiseks, omaalgatuseks ja ühistegevuseks.	Peamiselt pakuvad noorsootöö teenuseid noortekeskused (227), huvikoolid (527), noorteühingud, noortemalevad, püsi- ja projektlaagrid, noorsootööühingud, noorte osaluskogud. Noorsootöö loob palju võimalusi vajalike sotsiaalsete pädevuste omandamiseks ning noore huvi ja loovuse avastamiseks, huviala süvitsi õppimiseks. Võimalused mitmekülgeks arenguks ja ühistegevuseks ei ole Eestis noorte jaoks võrdsed. Vajalik on järjepidevalt pöörata tähelepanu takistustele, mis noorte ees	Noorsootöö teenuste kättesaadavust on vaja suurendada ning noorsootöö peab aitama kaasa noorte sotsiaalse tõrjutuse vähendamisel. Et kaasata rohkem noori ja leida uusi meetodeid, on vajalik professionaalne suutlikkus ja asjakohane ressursibaas.	HTM	Noortevaldkonna arengukava 2014-2020 eelnõu	Noortevaldkonna arengukava 2014-2020 rakendusplaan	Planeeritakse Noortevaldkonna arengukava 2014-2020 rakendusplaani raames.

		seisavad ning kasutada rohkem noorsootöö ja noortepoliitika võimekust nende eemaldamisel.					
B 2.8	Noortelt noortele koolitus (HIV ja uimastid)	HIVi ennetuslikud noortelt noortele metoodikal koolitused on 2013. a suunatud eelkõige väiksemate võimalustega piirkondades elavatele noortele (Lõuna-, Lääne-, Kesk-Eesti ning Lääne- ja Ida-Virumaa). Erilise tähelepanu all on kutsekoolides ja HEV-koolides õppivad noored ja selliste koolide personal. Arendatakse koolituse metoodikat ja töötatakse välja täiendatud käsiraamatut. Koolitus hõlmab uimastiennetust, sest HIV ja uimastitarbimine on üks tervik. Koolitused toetavad kooli õppekava.	Tõusnud on noorte ja avalikkuse teadlikkus olemasolevatest nõustamisteenustest. Noortelt noortele metoodikal HIVi ennetuslike koolituste jätkumine ning metoodika kasutamine laiemas, integreeritud ennetustöös (sh kõrvalejäämise ennetamine, uimasti-, alkoholi- ja tubakatarbimise ennetamine).	HTM*/SOM	RTA 2009-2020, Riiklik HIVi ja AIDSi strateegia aastateks 2006-2015	RTA rakendusplaan 2013-2015	Vajalik rahaline lisaressurss.
B 2.9	Uimastialase info kättesaadavus tavaelanikkonnale, normikujundus uimastamise vastu	Olemas on veebileht narko.ee ja mitmed teised terviseinfot jagavad infoportaalid. Info uuendamine on episoodiline, mitte regulaarne. Lugejal on tihti keeruline leida uusimat infot.	Infoportaalid on interaktiivsed ja pidevalt uuendatavad. Kord aastas tehakse suurem norme kujundav kampaania, millega kaasnevad toetavad informeerivad tegevused, sealhulgas püsiv sotsiaalmeedia strateegia.	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.7)	Vajalik rahaline lisaressurss (Osaliselt Norra finantsmehhanism 2009-2014 Rahvatervise programm 3 taotlusvoor)

			Universaalse ennetuse tasandil ei eristu alkoholi-, tubaka- ja uimastiennetuse programmid, keskendutakse laste üldisele kohanemisvõimele ning koostööle ja koosmõjule vanemaharidusprogrammidega.				
C 2.10	Ühtse visiooni loomine ja koolitustegevus uimastiennetuse teemadel laste ja noortega kokku puutuvatele professionaalidele	Hetkel ühtne visiooni püstitus ja koolitustegevus puudub.	<p>Välja on töötatud kontseptsioon, kuidas kõik laste ja noortega töötavad organisatsioonid hakkaks nägema ja täitma enda rolli ennetuses.</p> <p>Erinevad laste ja noortega töötavad organisatsioonid ja professionaalid jagavad ühtset visiooni ennetuse vajalikkusest ja teavad, kuidas nende töö ennetusse panustab.</p> <p>Parimate praktikate õpe ja juhendmaterjalid kaetakse baaskoolitustes.</p>	SIM, JUM, SOM, HTM ühisvastutus. Peavastutaja selgub 2014. aastal uimastiennetuskomisjoni töö käigus.	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.8, II valdkond, meede 3, tegevus 2.3.3)	Vajalik rahaline lisaressurss

		põhjalikult lahti kirjutatud. Toimunud on piirkondlikud koolitused sellel teemal.					
B 3.2	Laste ja noortega kokkupuutuvate spetsialistide koolitamine laste ja noorte probleemide tuvastamiseks ning vajaduste hindamiseks.	Praegu on mõnel ametikohal laste hindamis- ja testimisjuhised ning -vahendid. Puudub terviklik ülevaade hindamisvahendite kasutamisest ja vajadusest nende järele.	Praktikute, ülikoolide ja poliitikakujundajate töögrupp on välja selgitanud hindamis- ja testvahendite vajaduse. Välja on töötatud või adapteeritud hindamis- ja testvahendid vajadustest lähtuvalt. Koolitatakse laste ja noortega kokkupuutuvaid spetsialiste ja noorsootöötajaid tuvastamiseks sekkumisvajadust ja kasutama hindamis- ja testvahendeid.	SOM*, HTM	RTA 2009-2020, Laste ja perede arengukava 2012-2020, Noortevaldkonna arengukava 2014-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (I valdkond, meede 3, 1.3.3 ja 1.3.4, II valdkond, meede 3, tegevus 3.3.2), Tulevikus LPA rakendusplaani 2014-2017, meede 3.2, Noortevaldkonna arengukava 2014-2020 rakendusplaani	Vajalik rahaline lisaressurss (Osaliselt EMP ja Norra finantsmehhanism 2014-2015, nii Rahvatervise programm kui riskilaste ja –noorte programm)
B 3.3	Õppenõustamise ja teiste tugiteenuste standardite väljatöötamine ning koolitatud spetsialistide võrgustiku kindlustamine.	Väljalangevus on Eestis kõikidel haridustasemetel ja -liikides kõrge. Kooli tasandi ja koolivälise tugispetsialistide teenuse ebapiisav kättesaadavus ei aita kaasa haridusliku ja sotsiaalse kaasatuse põhimõtete rakendamisele haridusasutustes ning ei taga kõikide õpiaste osalemist võimete kohases õppes. Õppuri probleemide liiga hiline märkamine ning nende	Õpingute katkestamise vähendamiseks, noorte haridustaseme tõstmiseks ja sobivate karjäärivalikute tegemiseks tagatakse kvaliteetne õppenõustamise ja karjääriteenuste kättesaadavus lastele, noortele ja üldhariduses	HTM	Elukestva õppe strateegia 2014-2020 eelnõu	Elukestva õppe strateegia 2014-2020 rakendusplaani	Planeeritakse Elukestva õppe strateegia 2014-2020 rakendusplaani raames.

		kuhjumine suurendab koolist väljalangemise tõenäosust ning hilisemaid toimetulekuraskusi.	osalevatele täiskasvanutele piirkondlike keskuste kaudu.)				
B 3.4	Juhtumikorraldus alaealiste probleemidega tegelemiseks	Hetkel puuduvad ühtsed standardid juhtumi korraldamiseks ja alaealiste probleemide hindamiseks (k.a uimastiprobleemid). Samuti ei ole piisavalt personali, kes tegeleks juhtumikorraldusega.	On välja töötatud ühtsed standardid juhtumi korraldamiseks, kliendi vajaduste hindamiseks KOV lastekaitsetöötajale ja kooli tugipersonalile.	SOM	Laste ja perede arengukava 2012-2020	Tulevikus Laste ja perede arengukava rakendusplaan 2014-2017	Vajalik rahaline lisaressurss
B 3.5	Täiskasvanutele ambulatoorsete nõustamisteenuste, sh grupipõhiste nõustamisteenuste olemasolu	Praegu on teenuste kättesaadavus regionaalselt piiratud.	Läbi uute teenuste loomise ja olemasolevate laiendamise on sõltuvusprobleemidega isikutele ja nende lähedastele tagatud mitmekülgsete individuaalsete ja grupipõhiste ambulatoorsete nõustamisteenuste kättesaadavus.	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.9)	Vajalik rahaline lisaressurss
C 3.6	Ambulatoorsete nõustamisteenuste olemasolu lastele ja noorukitele (sh tugigrupid)	Teenuse kättesaadavus on praegu väga piiratud.	Tihe koostöö laste vaimse tervise ja käitumishäiretega tegelemise struktuuriga on saavutatud. Vaimse tervise häirega laste pered saavad nõustamist ja abi, et õppida perekonda juhtima ning ennetama kõrge riskiga lapse	SOM	RTA 2009-2020, Laste ja Perede arengukava 2012-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (I valdkond, meede 3, tegevus 1.3.4) Laste vaimse tervise keskuse ja regionaalsete	Rahaline ressurss planeeritud (Norra finantsmehhanism i Rahvatervise programm 2009-2014)

			uimastisõltuvust. Käitumishäiretega lastele pakutakse rehabilitatsiooniteenuseid.			vaimse tervise keskuste loomine on Laste ja Perede arengukavas 2012-2020 (meede 3.3.)	
4.	Kahjude vähendamine Kahjude vähendamise süsteemi eesmärk on vähendada süstimisega seonduvaid nakkushaigusi ja üledoose ning nendest tingitud suremust, samuti julgustada aktiivseid süstivaid narkomaane otsima abi sotsiaal- ja tervishoiuteenustest. Kahjude vähendamine on tõenduspõhine lähenemine, mis võtab arvesse sõltuvuse neuroloogilisi aluseid ning aitab perioodil, kui sõltlane ei ole võimeline või valmis süstimist lõpetama, vähendada süstimise kahjusid.						
B 4.1	Kahjude vähendamise personali tööalane juhendamine, motiveerimine ja koolitamine	Kahjude vähendamise töötajatele ja spetsialistidele (sotsiaaltöötajad, süstlavahetajad jne) toimuvad koolitused. Teadmiste ja motiveerituse tase on ebaühtlane. Paljud kahjude vähendamise süsteemi töötajad on ilma erialase haridusega või nad on läbinud ainult lühiajalise täienduskoolituse.	On loodud tööalase juhendamise ja täiendusõppe süsteem ning see süsteem toimib. Kompetentsid on kirjeldatud ning tagatud on vastavad koolitused, stažeerimisvõimalused, intervüüid ja muu vastavasse süsteemi kuuluv. On kirjeldatud miinimumnõuded erineva taseme kahjude vähendamise töötaja kompetentsidele. Kahjude vähendamise	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.8)	Vajalik rahaline lisaressurss

			teenuste töötajad on võimelised sihtgruppi nõustama ja vajalike teenusteni suunama.				
B 4.2	Sihtgrupi vajadustele vastava süstlavahetuse ja nõustamisteenuse olemasolu	Eestis on 37 erinevat süstlavahetuse ja nõustamise asukohta (statsionaarsed keskused ja välitöö meeskonnad). Teenuse kvaliteet on ebaühtlane.	Kahjude vähendamise teenuste kvaliteet vastab riiklikele miinimumnõuetele. Kahjude vähendamise keskustes pakutavate teenuste valik on laienenud – kõikides keskustes pakutakse nõustamist, sotsiaalset abi, suunatakse terviseteenuste juurde. Kahjude vähendamise teenus hõlmab ka nõustamist üledooside ennetamiseks.	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.9)	Vajalik rahaline lisaressurss
C 4.3	Uute kahjude vähendamise teenuste arendamine	Olemasolevate teenuste puhul on tegemist ainult süstalde ja nõelte vahetamisega.	Lisaks süstaldele jagatakse muud süstimisvarustust: filter, vedelik, kuumutusanum, desinfitseerimisvahend.	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.9)	Vajalik rahaline lisaressurss
B 4.4	Üledoosidest tingitud surmade	Alates 2013.aasta septembrist käivitati üledooside ennetamise	Üledooside ja narkootikumidega seotud	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis	Vajalik rahaline lisaressurss

	ennetamise programm	programmi pilootprojekt.	<p>mürgistussurmade ennetamise programm on sihtgrupile kättesaadav (inglise keeles <i>take home Naloxone</i>).</p> <p>Toimuvad regulaarsed sihtrühma koolitused naloksooni kasutamiseks üledoosidest tingitud surmade ennetamiseks</p> <p>Ohutu süstimise ruumide loomise vajaduse ja võimaluste analüüsi läbiviimine. Ohutu süstimise ruumide eesmärgiks on vähendada narkootikumide tarbimisest tingitud ohtu inimeste tervisele ja süstimisega seotud avaliku korra rikkumisi.</p>			aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.9)	
5.	Sõltuvusravi ja sõltuvusvastane taastusabi Sõltuvusravi ja sõltuvusvastase taastusabi süsteem koosneb erinevatest meditsiinilistest ja psühhosotsiaalsetest teenustest, mis aitavad uimastitarvitajatel võõrduda füsioloogilisest vajadusest psühhoaktiivse aine järele ning (taas)omandada vajalikud elu- ja tööoskused iseseisvaks toimetulekuks.						
B 5.1	Vajalike õiguslike aluste loomine ja õigusaktide	Kõigil sõltuvusprobleemidega isikutele suunatud narkomaaniaravi ja	Sõltuvusprobleemidega isikutele suunatud narkomaaniaravi ja	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-	Rahaline ressurss olemas

	täiendamine narkomaaniravi ja sõltuvusvastase taastusabi valdkonnas	sõltuvusvastase taastusabi teenustel ei ole õiguslikku raamistikku.	sõltuvusvastase taastusabi teenustel on kõigil õiguslik alus.			2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.2)	
C 5.2	Erinevate ravi, sõltuvusvastase taastusabi ja taasühiskonnastamise teenuste liitmine üheks süsteemiks	Praegu on ravi- ja taastusabi teenused eraldiseisvad ning ei moodusta ühtset süsteemi.	Erinevate haldusalade vahelise sõltuvusravi ja sõltuvusvastase taastusabi toimimiseks on loodud ühtne kontseptsioon ja sellele vastav õigusloome. Tagatud on narkosõltlase sujuv liikumine erinevate ravi- ja taastusabi teenuste vahel.	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.2)	Vajalik rahaline lisaressurss
B 5.3	Ambulatoorse asendus- ja säilitusravi olemasolu opioidsõltlastele	Opioidsõltuvuse asendusravi kättesaadavus on regioniti erinev ja ei vasta vajadustele. Eestis on praegu tagatud ligi 700 opioidsõltuvuse asendusravi kohta (Tallinn, Ida-Virumaa). Ravi kvaliteet on vahel ebahütlane ¹ . Antiretroviirusravi pakutakse opioidsõltuvuse asendusraviga integreeritult vaid Tallinnas.	Opioidsõltuvuse asendusravi võimalusi pakutakse regionaalselt vastavalt piirkonna vajadustele (eeldusel, et haiglavõrgu arengukava haiglatel tekib kohustus osutada rahvatervise seisukohalt olulisi teenuseid). Teenus on loodud Maardus, Pärnus ja Rakveres.	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.9)	Vajalik rahaline lisaressurss

¹ Täiskasvanute narkosõltlaste tervishoiu- ja tugiteenuste kaardistamine, TAI 2012

			<p>Kehtestatud on miinimumnõuded, teenuse kvaliteet vastab nõuetele.</p> <p>Asendusravi pakutakse integreeritult antiretroviirusraviga ja/või tuberkuloosiraviga.</p> <p>Neile, kellele metadoon asendusravimina ei sobi, võimaldatakse asendusravi ka buprenorfiiniga.</p>				
B 5.4	<p>Statsionaarse narkootikumide võõrutusravi olemasolu nii lastele kui täiskasvanutele</p>	<p>Teenus pakkumise maht ei vasta vajadusele. Osa olulisi teenuseid puuduvad (nt amfetamiinisõltlaste ravi).^{1, 2}</p>	<p>Loodud on mitmekülgsed ja kvaliteetseid statsionaarse narkomaaniravi võimalusi nii lastele kui täiskasvanutele (prioriteetne piirkond on Ida-Virumaa). Võõrutusravi võimalusi peab laiendama ka Tallinnas ja Lõuna-Eestis. Tagatud on vähemalt 18 statsionaarset kohta sõltuvushäiretega laste raviks. Ka alaealiste taastusabi teenuste mahtu tuleb suurendada vähemalt 20 koha võrra.</p>	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.9)	Vajalik rahaline lisaressurss

² Alaealiste uimastisõltlaste tervishoiu- ja tugiteenuste kaardistamine, TAI 2012

B 5.5	Sõltuvusvastase taastusabi teenuste olemasolu nii lastele kui täiskasvanutele	Teenuse maht ja kvaliteet ei ole piisavad. ¹	Kehtestatud on kvaliteedinõuded, teenuse kvaliteet vastab nõuetele. Alaealistele ja täiskasvanutele pakutavate teenuste maht on suurenenud.	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.9)	Vajalik rahaline lisaressurss
B 5.6	Psühhiaatrite, teiste erialade arstide, psühholoogide, sotsiaaltöötajate (täiendus)koolitamine ja motiveerimine tööks sõltuvusprobleemidega isikutega	Praegu ei ole piisavalt personali. ^{1,2}	On loodud motiveerimise ja täiendusõppe/-hariduse võimalusi õdedele, arstidele, sotsiaaltöötajatele ning psühholoogidele. Narkomaaniaravis on psühhiaatrite kõrval rakendatud selleks eriettevalmistuse saanud teiste erialade arste.	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.8)	Vajalik rahaline lisaressurss
Uimastite kahjude vähendamine vanglas							
A 5.7	Narkootikumide avastamine ja tõkestamine vanglas	Toimuvad regulaarsed läbiotsimised ning ka suuremad operatsioonid keelatud ainete avastamiseks, toimib ulatuslik videojärelevalve, igas vanglas on väljaõpetatud narkokoerad koos koerajuhtidega, kasutatakse kehaskannereid. Kontrollitakse postipakke, tõhustatud on julgeolekutööd jne. Vanglas toimib regulaarne ja põhjuslik narkotestimine.	Narkootikumid ei jõua kinnipeetavate valdusesse (eeldusel, et vanad laagertüüpi vanglad on kõik suletud).	JUM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.12)	Rahaline ressurss olemas

A 5.8	Kahjude vähendamise teenused vanglas	Praegu ei ole kondoomid, süstlad ja süstimisvarustus vanglates kättesaadavad. Kahjude vähendamise meetmetena on vanglates kasutusel info jagamine, metadoonasendusravi, HIVi, B- ja C-hepatiidi testimine ja nõustamine ning B-hepatiidi vastu riskigruppide vaktsineerimine. Kondoomid on kättesaadavad pikaajaliste kokkusaamiste ruumides. Viimane süstimise teel vanglasisene nakatumine toimus aastal 2007.	Vanglasisest HIVi nakatumist ei ole aset leidnud. HIVi testimisest (sh kordustestimisest) keeldunute arv on alla ühe protsendi.	JUM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.9)	Rahaline ressurss olemas
B 5.9	Sõltuvusvastase taastusabi osakonnad sõltlaste taasühiskonnastamis eks vanglates	Sõltuvusrehabilitatsiooni osakond kinnises vanglas on mõeldud vangidele, kes tunnistavad oma sõltuvusprobleemi ning on motiveeritud sellega tegelema. See on isoleeritud vangistusüksus, kus kinnipeetavatele korraldatakse erinevaid sekkumisprogramme, mis enamasti põhinevad käitumisteoorial, rühmateraapial ja individuaalsel tööol. Praegu asub Tartus tulemusüksus, kus on 174 kohta, ning see on jaotatud nelja sektsiooni. Samuti on	Tagada intensiivse rehabilitatsiooniprogrammi ga hõivatus sõltuvusdiagnoosiga süüdimõistetutele, kes on motiveeritud oma sõltuvusprobleemiga tegelema. Tagada sõltlaste rehabilitatsioon ka nendele lühiajaliste karistusega vangidele ja vahistatutele, kes on motiveeritud oma sõltuvusprobleemiga	JUM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.9)	Vajalik rahaline lisaressurss

		sõltuvusrehabilitatsiooni osakonnad Viru Vanglas (16 noorte ja 20 täiskasvanute kohta) ning Harku ja Murru Vanglas (8 kohta). Praegu on probleem selles, et lühiajaliste karistusega vangidel ning vahistatutel on võimalused oma sõltuvusprobleemiga tegelemiseks piiratud, sest neid sõltuvusrehabilitatsiooni osakondadesse ei paigutata.	tegelema.				
A 5.10	Asendus- ja võõrutusravi võimalus vanglates	Vanglates toimub uimastite kuritarvitamise esmane võõrutusseisundi ravi tavaliselt mitteopiaatsete ravimitega meditsiiniosakonnas, kuid on võimalik viia läbi ka metadoonvõõrutusravi. Metadooniga asendusravi alustamine toimub ainult Tartu Vangla meditsiiniosakonnas ning seal või vabaduses alustatud ravi jätkatakse vajaduse korral teiste vanglate meditsiiniosakondade juures. Praegu on kõikidele isikutele, kellele võõrutus- või asendusravi on meditsiiniliselt näidustatud, see tagatud.	Kõikidele isikutele, kellele võõrutus- või asendusravi on meditsiiniliselt näidustatud, on see jätkuvalt tagatud.	JUM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.9)	Rahaline ressurss olemas
B 5.11	Narkomaaniaravi rakendamine	2011. aasta teisel poolel sai Justiitsministeeriumi algatusel	Tagatud on toimiv sõltuvusravi- ja taastusabi	JUM / Eesti-Šveitsi	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis	Vajalik rahaline lisaressurss

	alternatiivkaristusena	alguse Eesti-Šveitsi koostööprogramm „Uimastisõltlastest süüdimõistetute ravi ja rehabilitatsioon“, mille abil leiti rahalised vahendid narkomaaniaravi rakendamiseks alternatiivkaristusena. Alternatiivkaristuse võimaldamine ja soodustamine on oluline meede kinnipeetavate arvu vähendamise seisukohalt. Projekti neljal tegevusaastal (2011–2014) rakendatakse ravi kuni 90 isikule. 2012. a kohaldatai ravi ühele isikule. Alternatiivkaristuse toimimiseks on vajalik narkomaaniaravi ulatuse ja kvaliteedi tõus.	süsteem süüdimõistetud uimastiprobleemidega isikutele, kelle vangistus on asendatud ravi või rehabilitatsiooniga.	koostööprogramm		aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.10)	
B 5.12	Nõudluse vähendamine uimastite järgi vanglas	Vangla tegeleb peamiselt pakkumise vähendamise meetmetega. Vangistusaeg pole sageli täidetud mõtteka tegevusega, ligipääs tööle ning vaba aja sisustamisele on piiratud. Positiivsete sotsiaalsete suhete hoidmine ja arendamine nii vanglas sees kui suhtluses pere ja teiste vanglaväliste isikutega, on piiratud, kuna personali suhtarv	Nõudluse vähendamiseks pakutakse kinnipeetavatele mõtestatud tegevust nii töö, õppimise kui ka vaba aja sisustamise mõttes. Vangla soosib ligipääsu legaalselele rekreatiivsetele tegevustele ja vahenditele, et vähendada vangistusest tulenevat stressi. Vägivalla tase vanglas on minimaalne.	JUM	JUM arengukava, Kriminaalpolitika arengusuunad aastani 2018		Vajalik rahaline lisaressurss

		vangide arvu võimaldab tegeleda eelkõige korra tagamisega.	Vangla panustab kinnipeetava positiivsete sotsiaalsete suhete hoidmisesse nii vanglas sees kui väljaspool vanglat. Kinnipeetavate ja vangla personali suhted on head ning kinnipeetavate prosotsiaalne mõjutamine toimub läbi vangla personali.				
6.	Taasühiskonnastamise teenused Taasühiskonnastamise teenuste ja tagasilanguse ennetuse eesmärk on aidata sõltuvusravi läbinutel ja vanglast vabanenutel ühiskonda tagasi tulla ning püsivalt iseseisvalt toime tulla.						
C 6.1	Taasühiskonnastamise teenuste süsteemi kontseptsiooni väljaarendamine ja selle koordineerimine	Hetkel ei moodusta sõltuvusravi- ja taastusabi teenusel viibivatele isikutele ja teenuse läbinutele isikutele või vanglas viibivatele ja vanglast vabanenud isikutele suunatud taasühiskonnastamise teenused ühtset süsteemi. Osad teenused puuduvad või on olemasolevate teenuste vaheline koostöö nõrk.	Vajalikud taasühiskonnastamise teenused on sihtgrupile kättesaadavad ja moodustavad ühtse süsteemi.	SOM* , JUM, SIM, KOV, HTM, Töötukassa	Hetkel ei kajastu üheski arengukavas/strateegias. Tulevikus RTA 2009-2020	Hetkel ei kajastu üheski rakendusplaanis, tulevikus RTA Rakendusplaan.	Vajalik rahaline lisaressurss
B 6.2	Sõltuvusravi ja/või taastusabi läbinud sõltlastele on tagatud nõustamisteenused, vältimaks	Euroopa Sotsiaalfondist rahastatakse TAI poolt teenust, kuid seda vaid 2013. a lõpuni (maht praegu kuni 900 isikut aastas) ning selle kättesaadavus ja kvaliteet on piirkonniti erinev.	Sõltuvusravi ja/või taastusabi läbinud sõltlaste toetus toimib omavahel seotud teenuste süsteemina. Loodud on sõltlaste	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.9)	Vajalik rahaline lisaressurss

	tagasilangust (grupipõhine ja individuaalne nõustamine)	Lisaks on mõned MTÜ-d saanud erinevatest meetmetest selleks vahendeid.	grupipõhised ja individuaalsed nõustamisvõimalused.				
B 6.3	Tööturule sisenemise võrdsed võimalused narkosõtlastele	On olemas mõned projektipõhised lähenemised. Pidevat spetsiaalset toetussüsteemi narkosõtlastele tööturule sisenemiseks ei ole. ¹	Sõtlastele on vajaduspõhiselt tagatud võrdsed võimalused tööturuteenuste saamiseks	SOM	Tööhõiveprogramm 2012-2013		Vajalik rahaline lisaressurss
C 6.4	Juhtumikorralduse ja tugiisiku teenuste olemasolu	Praegu on mõned projektipõhised algatused, süsteemne lähenemine puudub.	Narkosõtlastel on vajadusel tagatud juurdepääs juhtumikorralduse ja tugiisiku teenusele	SOM,* JUM, SIM	Hetkel ei kajastu üheski arengukavas/strateegias. Tulevikus RTA 2009-2020	Hetkel ei kajastu üheski rakendusplaanis, tulevikus RTA rakendusplaani.	Vajalik rahaline lisaressurss
C 6.5	Nõrgema konkurentsivõimega inimestele õppes osalemiseks tingimuste loomine	Sõtlaste taasühiskonnastamise toetamiseks on vajalik tagada, et nad saaksid omandada kvalifikatsiooni ning hiljem end parimal võimalikul viisil tööelus teostada.	Riigi ja kohaliku omavalitsuste koostöös: (1) pakutakse erinevaid paindlikke koolituskursusi ja aktiivset karjäärinõustamist kindlatele sihtrühmadele; (2) korraldatakse ümber täiskasvanute gümnaasiumide süsteem elukestva õppe süsteemile kohaselt (sh VÕTA rakendamine keskhariduse tasemel);	HTM	Elukestva õppe strateegia 2014-2020 eelnõu.	Elukestva õppe strateegia 2014-2020 rakendusplaani	Planeeritakse Elukestva õppe strateegia 2014-2020 rakendusplaani raames.

¹ Täiskasvanute narkosõtlaste tervishoiu- ja tugiteenuste kaardistamine, TAI 2012

			(3)populariseeritakse õpipoisiõppe skeemi (4) tööandjate ning sihtrühma hulgas; (5) muud sotsiaalteenused ja -toetused sidustatakse karjääri- ja tööturule naasmise õpet toetavate teenustega.				
C 6.6	Majutusvõimalused sõltlastele	Praegu spetsiaalset toetussüsteemi sõltlastele elamispinna võimaldamiseks ei ole. ¹	Sõltlastele, kes soovivad oma elukeskkonda muuta on vajaduspõhiselt tagatud võrdsed võimalused sotsiaalse majutuse saamiseks. Sõltlastele on loodud võimalused toetatud elamise teenuse saamiseks (majutus koos tugiisikuga, punkt 6.4). Töötatakse välja „poolel teel maja“ kontseptsioon ning vastavalt vajadusele alustatakse teenuse pakkumisega.	SOM	Tulevikus RTA 2009-2020	Hetkel ei kajastu üheski rakendusplaanis, tulevikus RTA Rakendusplaan.	Vajalik rahaline lisaressurss

7.	Valdkonna seire						
A 7.1	Narkomaaniavaldkonna statistika ja informatsiooni kogumine	Vastavalt väljatöötatud indikaatoritele (EMCDDA) kogutakse statistikat ja informatsiooni erinevatelt narkomaaniaga kokkupuutuvatelt asutustelt.	Olemas on objektiivne ülevaade narkomaania olukorrast Eestis.	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.16)	Rahaline ressurss olemas
A 7.2	Iga-aastaste narkomaania olukorrast ülevaadet andvate aruannete koostamine	Igal aastal koostatakse narkomaania olukorra kohta aruanded.	Igal aastal koostatakse narkomaaniavaldkonnast ülevaateid andvaid aruandeid (saadaval www.tai.ee).	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.16)	Rahaline ressurss olemas
A.7.3	Seire teostamine vanglas	Alates 2010. a kogutakse vanglates kvartaalselt uimastitega seotud infot ning valmivad regulaarsed aruanded.	Tagada jätkuvalt kvartaalne uimastiseire vanglates. Läbi viiakse perioodilisi kvalitatiivseid uuringuid ja välishindamist.	JUM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.16)	Rahaline ressurss olemas
B 7.4	Narkoolukorrast ülevaadet andvate regulaarsete uuringute tegemine	Regulaarselt viiakse läbi süstivate narkomaanide riskikäitumise ja infektsioonhaiguste levimuse uuring Tallinnas ja Ida-Virumaa linnades.	Olemasolevad uuringud jätkuvad sama regulaarsusega. Olemas on ka täiskasvanud	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede	Vajalik rahaline lisaressurss

		Iga nelja aasta tagant viiakse läbi 15–16-aastaste kooliõpilaste seas küsitlus (ESPAD). Puudub täiskasvanud rahvastiku sõltuvuskäitumise uuring.	rahvastiku narkootikumide tarvitamise levimuse igaaastased andmed.			5, tegevus 4.5.16)	
B 7.5	Narkomaaniavaldkonna teenuste ja sekkumiste hindamine	Sekkumisi hinnatakse vastavalt vajadusele ja jõudlusele. Oluline on sõltuvusravi ja sõltuvusvastase taastusabi tulemuslikkuse hindamine nii vabaduses kui vanglates ning alternatiivkaristuse tulemuslikkuse hindamine.	Vajaduse põhiselt on hinnatud narkomaaniavaldkonna teenuste osutamise kvaliteeti ja tulemuslikkust.	SOM*, JUM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.16)	Vajalik rahaline lisaressurss
B 7.6	Süstlavahetuse infosüsteemi uuendamine (SVIS)	Süstlavahetuse infosüsteem on tehniliselt ja sisuliselt vananenud. Infosüsteem ei võimalda teha aruandluseks vajalikke väljavõtteid ja see ei ole süstlavahetuse töös praktilist kasu andev vahend.	SVIS on uuendatud. SVIS võimaldab teha mitmekülgseid aruandluseks ja töö paremaks planeerimiseks vajalikke andmepäringuid ja on süstlavahetuse punkti töös vajalik vahend (kasutatakse töös kliendiga).	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.16)	Rahaline ressurss planeeritud
C 7.7	Isikustatud narkomaaniaravi registri olemasolu	Narkomaaniaravi andmekogu ei ole isikustatud kujul. Olukord pärsib usaldusväärsete andmete kogumist narkomaaniaravil viibivate isikute kohta. Isikustamata andmetega ei saa andmekogu andmeid kasutada ka	Loodud on isikustatud narkomaaniaravi andmekogu, mis annab meile usaldusväärse info narkomaaniaravile pöördunud inimeste profiilist ja ravi järgimisest.	SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.5)	Vajalik rahaline lisaressurss

		teadustöös ja narkomaaniaolukorrast laiemat pildi saamiseks.					
C 7.8	Narkootikumide tarvitamise vähendamise poliitika seire	Tegeletakse narkootikumide tarvitamise vähendamise poliitika seireraamistiku väljatöötamisega.	Aastaks 2019 koostatakse ülevaade poliitika tulemusnäitajatest. Ülevaade integreeritakse RTA rakendusplaani tulemusaruandesse.	SIM / SOM	RTA 2009-2020	Tegevus RTA rakendusplaanis aastateks 2013-2016 (IV valdkond, meede 5, tegevus 4.5.16)	Rahaline ressurss olemas

***Tegevuse peavastutaja**